

Національний університет
водного господарства
та природокористування

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА
СПОРТУ УКРАЇНИ**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО
ГОСПОДАРСТВА ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ

101 -145

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до вивчення теоретичної частини дисципліни

“Трансфер технологій”

та виконання контрольної роботи студентами спеціальностей

8.03060103 «Менеджмент природоохоронної діяльності»

та 8.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування

(за видами економічної діяльності)»

заочної форми навчання

Затверджено методичною комісією галузі
знань 0306 «Менеджмент і адміністрування»
Протокол № 6 від 01 лютого 2013 р.

Рівне – 2013 р.

Методичні рекомендації до вивчення теоретичної частини дисципліни “Трансфер технологій” і виконання контрольної роботи студентами спеціальностей 8.03060103 «Менеджмент природоохоронної діяльності» та 8.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)» заочної форми навчання / Швець Ф. Д. – Рівне: НУВГП, 2013 р. – 11 с.

Упорядник: Швець Ф. Д., к.т.н., доцент кафедри менеджменту

Відповідальний за випуск: Кожушко Л. Ф., д.т.н., професор, завідувач кафедри менеджменту

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Зміст

	Стор.
Вступ.....	3
1. Література.....	4
2. Тематичний план дисципліни.....	5
3. Вказівки до виконання теоретичної частини контрольної роботи	6
4. Перелік теоретичних питань до контрольної роботи	7
5. Вказівки до виконання практичної частини контрольної роботи	9
6. Перелік практичних завдань	10
7. Вимоги до оформлення контрольної роботи	10
8. Питання до захисту контрольної роботи	10

Вступ

В умовах розбудови ринкової економіки, що базується на новітніх досягненнях науки і сучасних комунікаційних технологіях, головним джерелом економічного зростання стають не природні і матеріальні ресурси, а ідеї та інновації.

Саме інтелектуальний капітал дедалі більше перетворюється на провідний чинник економічного зростання та міжнародного обміну, радикальних структурних зрушень, стає головним у визначенні ринкової вартості високотехнологічної компанії і формуванні високого рівня конкурентоспроможності.

Створення ефективного механізму функціонування сучасного підприємства ґрунтується, як на вже відомих вітчизняній економічній науці підходах, так і на положеннях, що мають значний ступінь новизни. Одним з основних елементів сучасної системи управління економікою й окремими підприємствами є трансфер технологій.

Метою викладання дисципліни “Трансфер технологій” є оволодіння знаннями, навичками в сфері трансферу технологій, комерціалізації та технологічного аудиту враховуючи досвід зарубіжних країн.

Навчальна дисципліна “Трансфер технологій” спрямована на вивчення трансферу технологій та їх комерціалізації як на національному, так і міжнародному рівнях, обґрунтування доцільності введення до господарського обороту підприємств об’єктів права інтелектуальної власності.

Предметом навчальної дисципліни є управління трансфером технологій як складною системою, спрямованою на досягнення стратегічних і поточних цілей суб’єктами господарської діяльності та прийняття ними раціональних рішень.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- ✓ засвоєння основ управління трансфером технологій;
- ✓ оволодіння найбільш поширеними комерційними формами технологічного обміну в Україні;
- ✓ вивчення методів прогнозування технологій;
- ✓ оволодіння організаційно-економічним механізмом комерціалізації науково-технічних розробок;
- ✓ засвоєння методів комерціалізації науково-технічних розробок;
- ✓ вивчення основних каналів розповсюдження технологій.

Отримані теоретичні знання та практичні вміння студенти мають застосовувати у процесі аналізу конкретних управлінських ситуацій та прийняття виважених і ефективних рішень.

Програма розрахована на студентів, які навчаються за освітньо-професійними програмами підготовки магістрів.

1. Література

Базава:

1. Дідківський М. І. Міжнародний трансфер технологій: Навч. посібник // М. І. Дідківський. – К.: Знання, 2011.
2. Ибрагимов Ю. Передача технологии и ее государственное регулирование в США // Внеш. Торговля.-М., 1994.- №2/3, с. 31-34.
3. Коммерциализация технологий: мировой опыт - российским регионам // Сборник статей под ред. Н.М.Фонштейн, М.: "Moscow News", 1995.
4. Коммерциализация технологий: российский и мировой опыт // Сборник статей под ред. А.А. Петрунenkova и Н.М.Фонштейн, М.: "Зелю", 1997.
5. Мохов, А.И. Мохова, Е.В.; Информационные аспекты передачи научно-технических разработок в бизнес // Пробл. информатизации. - М., 1995. - Вып. 2/3. - с. 33-37
6. Продвижение технологического продукта на рынок // Сост.: к.т.н. А.З.Пименова, д.т.н. Н.М.Фонштейн, М.: АНХ, 1998.
7. Суховой А.Ф. Технополисы и технопарки за рубежом: опыт организации и управления. Екатеринбург, 1997.
8. Технопарки: организация и управление. М., Изд. МЭИ, 1997, 164 стр.
9. Трансфер технологий и эффективная реализация инноваций // Сборник статей под ред. Н.М.Фонштейн, М., ЦКТ АНХ, 1999.
10. Федоров, Д.С.; Территориальные формы технологических инноваций // Изв. РАН. Сер. геогр. - М., 1995. - N 4. - С. 86-94
11. Фирсов В.А. Международный рынок технологий // Экономика и коммерция. Сер.9, Электр. техника.-М., 1995.- Вып.1, с. 98-106.

Рекомендована:

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV.
2. Закон України "Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій" від 14.09.2006р. № 143-V.

3. Закон України “ Про авторське право і суміжні права” від 11.07.2001 р. №2627-III.
4. Закон України “ Про інформацію “від 02.10.1992 р.№ 2657-XII.
5. Закон України “ Про охорону прав на промислові зразки” від 15.12.1993р. 3688-XII.
6. Закон України “Про охорону прав на винаходи і корисні моделі” від 22.05.2003р. № 850-IV ВР.
7. Правила складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель від 17.03.2004 року за № 332/8931.
8. Положення про порядок сплати зборів за дії, пов’язані з охороною прав на об’єкти інтелектуальної власності, Постанова КМ України, від 18.08.2005р., № 754.
9. Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право від 20.12.1996 р. № 2733-III.

2. Тематичний план дисципліни

Тематичний план дисципліни передбачає перелік основних конкретних тем і питань, на які слід звернути увагу при самостійному вивченні дисципліни “Трансфер технологій”.

Тема 1. Основи управління трансфером та комерціалізацією передачі технологій

Сучасний стан трансферу технологій в Україні. Найбільш поширені комерційні форми технологічного обміну в Україні. Трансфер продукції окремих галузей промисловості. Результати комерціалізації технологій і об’єктів патентного права в Україні [1, 3, 4].

Тема 2. Організаційно-економічний механізм комерціалізації науково-технічних розробок

Економічна природа науково-технічних розробок в умовах ринкової економіки. Складові організаційно-економічного механізму комерціалізації науково-технічних розробок та обґрунтування необхідності його формування в Україні. Сучасні методи комерціалізації науково-технічних розробок [1, 3, 4, 5].

Тема 3. Основні проблеми науково-технологічного розвитку України

Розвиток інтелектуального потенціалу та системи кадрового забезпечення. Розвиток системи управління та інфраструктурного забезпечення. Проблеми в сфері охорони інтелектуальної власності в Україні [1].

Тема 4. Сучасні форми та засоби технологічного обміну

Характеристика ринків технологій. Структура інтелектуальної власності та її правова охорона. Основні канали розповсюдження технологій. Міжнародна торгівля ліцензіями. Державний контроль за виконанням ліцензій. Специфіка технологічного обміну – лізинг, спільне підприємництво, франчайзинг, інжиніринг [1, 2, 5, 6, 7, 8].

Тема 5. Правове регулювання передачі технологій

Правова основа комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності. Законодавство України у сфері регулювання процесу комерціалізації технологій. Міжнародна система регулювання передачі об'єктів інтелектуальної власності. Види угод, що застосовуються в практиці передачі технологій. Особливості угоди про продаж „ноу-хау" [1, 10, 11].

Тема 6. Особливості стратегії маркетингу технологій і високотехнологічної продукції

Етапи розвитку маркетингу науково-технічних рішень. Концепція комплексного маркетингу. Основні елементи стратегії прощтовхування нових технологій. Технологічний аудит. Методи прогнозування технологій. Підготовка до проведення переговорів. Стратегія і тактика проведення переговорів [1,8, 9, 10, 11].

3. Вказівки до виконання теоретичної частини контрольної роботи

Відповідно до навчального плану спеціальностей 8.03060103 «Менеджмент природоохоронної діяльності» та 8.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)» студенти заочної форми навчання мають виконати контрольну роботу, метою якої є закріплення теоретичних знань, набутих при самостійному вивченні матеріалу.

Перед написанням контрольної роботи студенту необхідно опрацювати теоретичний матеріал для того, щоб він зміг орієнтуватися в основних питаннях дисципліни.

Кожен студент виконує контрольну роботу згідно із своїм варіантом, який вибирається за двома останніми цифрами шифру залікової книжки.

Для виконання теоретичної частини контрольної роботи з таблиці 1 на перехресті останньої і передостанньої цифр шифру залікової книжки приймається три номери, за якими із розділу 4 виписуються відповідні питання. Наприклад, студент, шифр залікової книжки

якого закінчується цифрами 25, повинен дати відповіді на теоретичні питання під номерами 13, 38, 63.

Таблиця 1.

Вибір теоретичних питань для виконання контрольної роботи

Передостання цифра залікової книжки	Остання цифра залікової книжки				
	0 або 1	2 або 3	4 або 5	6 або 7	8 або 9
0 або 5	1.26.51	2.27.52	3.28.53	4.29.54	5.30.55
1 або 6	6.31.56	7.32.57	8.33.58	9.34.59	10.35.60
2 або 7	11.36.61	12.37.62	13.38.63	14.39.64	15.40.65
3 або 8	16.41.66	17.42.67	18.43.68	19.44.69	20.45.70
4 або 9	21.46.71	22.47.72	23.48.73	24.49.74	25.50.75

4. Перелік теоретичних питань до контрольної роботи

1. Управління процесом комерціалізації відносин інтелектуальної власності в організації.
2. Управління трансфером технологій.
3. Проведення технологічного аудиту.
4. Формування «портфеля» інтелектуальної власності.
5. Ідентифікація об'єкта трансферу.
6. Забезпечення правового захисту об'єкта трансферу.
7. Визначення правовласників об'єкта трансферу.
8. Прогнозування розвитку технологій.
9. Оцінка ринкового потенціалу науково-технічних розробок.
10. Оцінка комерційного потенціалу науково-технічних розробок.
11. Методи оцінки вартості об'єктів інтелектуальної власності.
12. Специфіка розрахунку вартості патентного портфелю.
13. Планування комерціалізації отримання технології.
14. Вибір механізму технологічного трансферу.
15. Розробка стратегії реалізації трансферу технологій.
16. Придбання технологій, пошук продавця (покупця) технологій.
17. Оцінка вартості технології.
18. Інтелектуальна та технологічна рента.
19. Галузевий масштаб трансферу технологій.
20. Національний масштаб трансферу технологій (технопарки, інкубатори, і т.д.).
21. Глобальний масштаб трансферу технологій (технопарки, інкубатори, і т.д.).

22. Форми міжнародного технологічного обміну.
23. Методи міжнародного технологічного обміну.
24. Ліцензування як форма комерціалізації прав інтелектуальної власності.
25. Структура, зміст і специфіка складання ліцензійних договорів.
26. Комерційна реалізація «ноу-хау».
27. Визначення ціни ліцензії.
28. Пошук та оцінка ведення переговорів з потенційними контрагентами інноваційних і інвестиційних угод.
29. Вибір та ведення переговорів з потенційними контрагентами інноваційних і інвестиційних угод.
30. Платні консультаційні послуги і навчання персоналу замовника інноваційної продукції.
31. Сервіс нового продукту.
32. Управління інтелектуальною власністю в епоху Інтернет.
33. Історичні аспекти розвитку трансферу технологій.
34. Основні завдання розвитку трансферу технологій на сучасному етапі.
35. Форми державного регулювання діяльності у сфері трансферу технологій.
36. Фінансово-економічне забезпечення діяльності у сфері трансферу технологій.
37. Державна акредитація посередницької діяльності у сфері трансферу технологій.
38. Процедура та кількісні показники винагороди авторів технологій і осіб, які здійснюють їх трансфер.
39. Державна реєстрація договорів про трансфер технологій та ведення державного реєстру договорів.
40. Технологічний аудит.
41. Види і функції інновацій.
42. Передумови та етапи створення технології.
43. Історія трансферу технологій.
44. Моделі трансферу технологій.
45. Об'єкти та засоби передачі в процесі трансферу технологій.
46. Критерії успішності трансферу технологій.
47. Персональний трансфер технологій.
48. Бар'єри трансферу технологій та методи їх подолання.
49. Методологія пошуку партнера для трансферу технологій.
50. Експериментальні майданчики трансферу технологій.

51. Держава і інновації.
52. Дослідницькі консорціуми і альянси.
53. Об'єкти оцінки інтелектуальної власності.
54. Відомості, що підлягають оцінці.
55. Підходи та методи оцінювання вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності.
56. Особливості витратного підходу оцінки об'єктів інтелектуальної власності.
57. Особливості доходного підходу оцінки об'єктів інтелектуальної власності.
58. Особливості ринкового підходу оцінки об'єктів інтелектуальної власності.
59. Метод дисконтування грошових потоків при оцінці вартості об'єктів інтелектуальної власності.
60. Метод роялті при оцінці вартості об'єктів інтелектуальної власності.
61. Особливості угоди про продаж «ноу-хау».
62. Сучасний стан трансферу технологій в Україні.
63. Економічна природа науково-технічних розробок в умовах ринкової економіки.
64. Комерціалізація технологій і об'єктів патентного права в Україні.
65. Сучасні методи комерціалізації НТР.
66. Розвиток інтелектуального потенціалу та системи кадрового забезпечення.
67. Розвиток системи управління та інфраструктурного забезпечення.
68. Проблеми в сфері охорони інтелектуальної власності в Україні.
69. Структура інтелектуальної власності та її правова охорона.
70. Основні канали розповсюдження технологій.
71. Міжнародна торгівля ліцензіями.
72. Міжнародна система регулювання передачі об'єктів інтелектуальної власності.
73. Особливості угоди про продаж «ноу-хау».
74. Основні елементи стратегії промтовхування нових технологій.
75. Етапи розвитку маркетингу науково-технічних рішень.

5. Вказівки до виконання практичної частини контрольної роботи

Практична частина контрольної роботи вибирається за останньою цифрою залікової книжки [1].

6. Перелік практичних завдань

0. Розробити договір про передачу права на одержання патенту.
1. Розробити ліцензійний договір про передачу «ноу-хау».
2. Розробити ліцензійний договір про надання дозволу на використання комерційної таємниці.
3. Розробити угоду про взаємовідносини при патентуванні винаходу/корисної моделі.
4. Розробити опційний ліцензійний договір.
5. Розробити угоду про відступлення працівниками роботодавцю права на одержання патенту на винахід/корисну модель.
6. Розробити договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності.
7. Розробити договір про передачу виключних майнових прав інтелектуальної власності.
8. Розробити договір застави майнових прав інтелектуальної власності.
9. Розробити договір про передачу майнових прав інтелектуальної власності у співвласність від одного співвласника до іншого співвласника.

7. Вимоги до оформлення контрольної роботи

Контрольна робота виконується вручну у передбачені учбовою програмою терміни. На початку роботи вказується номер варіанта. Перед відповіддю на питання вказуються умови. Теоретичні питання повинні бути висвітлені достатньо широко для розкриття їх суті. Розрахунки проводяться повністю з написанням і розшифровкою формул і приведенням необхідних висновків. Сторінки повинні бути пронумеровані. У кінці контрольної роботи наводиться список використаної літератури.

Контрольна робота здається на кафедру, реєструється і після перевірки повертається студенту. У разі необхідності, доопрацьовується. При зарахуванні контрольної роботи студент допускається до заліку.

8. Питання до захисту контрольної роботи

1. Зміст понять “трансфер технологій” та “комерціалізація технологій”, відмінності між ними.
2. Суб'єкти трансферу технологій та їх взаємодія.
3. Інформаційне забезпечення трансферу технологій.

4. Сучасний стан трансферу технологій в Україні.
5. Комерціалізація технологій і об'єктів патентного права в Україні.
6. Економічна природа науково-технічних розробок в умовах ринкової економіки.
7. Складові організаційно-економічного механізму комерціалізації НТР та обґрунтування необхідності його формування в Україні.
8. Сучасні методи комерціалізації НТР.
9. Розвиток інтелектуального потенціалу та системи кадрового забезпечення.
10. Розвиток системи управління та інфраструктурного забезпечення.
11. Проблеми в сфері охорони інтелектуальної власності в Україні.
12. Структура інтелектуальної власності та її правова охорона.
13. Основні канали розповсюдження технологій.
14. Міжнародна торгівля ліцензіями.
15. Міжнародна система регулювання передачі об'єктів інтелектуальної власності.
16. Види угод, що застосовуються в практиці передачі технологій.
17. Особливості угоди про продаж «ноу-хау».
18. Технологічний аудит.
19. Методи прогнозування технологій.
20. Стратегія і тактика проведення переговорів.
21. Етапи розвитку маркетингу науково-технічних рішень.
22. Концепція комплексного маркетингу.
23. Основні елементи стратегії прощтовхування нових технологій.
24. Забезпечення правового захисту об'єкта трансферу.
25. Планування комерціалізації отримання технології.
26. Галузевий масштаб трансферу технологій.
27. Глобальний масштаб трансферу технологій (технопарки, інкубатори, і т.д.).
28. Національний масштаб трансферу технологій (технопарки, інкубатори, і т.д.).
29. Державна акредитація посередницької діяльності у сфері трансферу технологій.
30. Процедура та кількісні показники винагороди авторів технологій і осіб, які здійснюють їх трансфер.